

Σύσταση για την υιοθέτηση της μεθοδολογίας ENTOS

Πρόγραμμα Erasmus:

ENTOS- Επιχειρηματικότητα μέσω του
αθλητισμού"

Πίνακας περιεχομένων

Obsah

1. Εισαγωγή	3
2. Περιγραφή της διεθνούς εκπαιδευτικής δραστηριότητας μάθησης και διδασκαλίας (LTTA)	6
3. Πιθανός αντίκτυπος στο τυπικό και μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα.....	14
4. Γενική πρόβλεψη για τον τρόπο διατήρησης της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα και του αθλητισμού ως εργαλείου κοινοτικής ανάπτυξης και κοινωνικής παρέμβασης	23
5. Συμπέρασμα	25

1. Εισαγωγή

Το ENTOS αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο βλέπουμε τη διδασκαλία της φυσικής αγωγής και του αθλητισμού και η παρούσα Σύσταση θέλει να μοιραστεί μαζί σας τον λόγο για τον οποίο το ENTOS πρέπει να υιοθετηθεί από διάφορα σχολεία και αθλητικούς οργανισμούς.

Το ENTOS είναι ένα καινοτόμο σχέδιο Erasmus στρατηγικής εταιρικής σχέσης που συνδυάζει δύο σημαντικούς τομείς της εκπαίδευσης και των ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων.

Ο πρώτος είναι η ανάγκη ανάπτυξης επιχειρηματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων των μαθητών ως ένας τρόπος υποστήριξής τους στην εύρεση ενός επιτυχημένου χώρου εργασίας στην αγορά εργασίας.

Ο δεύτερος είναι η βελτίωση της σταδιοδρομίας των καθηγητών φυσικής αγωγής βασισμένη στην αρμοδιότητα του ENTOS για την ανάπτυξη όχι μόνο των ικανοτήτων που σχετίζονται με τον αθλητισμό, αλλά και των επιχειρηματικών ικανοτήτων. Ένα άλλο σημαντικό πλεονέκτημα του ENTOS είναι ότι μπορεί να παρακινήσει τους νέους προς τον αθλητισμό και, συνεπώς, προς έναν υγιεινό τρόπο ζωής.

Η καινοτομία του σχεδίου έγκειται στην ένωση αυτών των τομέων σε μία μόνο ενότητα που βασίζεται στην ανάπτυξη 5 επιχειρηματικών ικανοτήτων χωρίς να απαιτούνται πρόσθετες οικονομικές πηγές ή ώρες διδασκαλίας και όποιος πρόσθετος εξοπλισμός.

Η καινοτόμος μεθοδολογία δημιουργήθηκε από 5 εταίρους στο πλαίσιο μιας ισχυρής και επαγγελματικής σύμπραξης που περιλαμβάνει δύο δευτεροβάθμια επαγγελματικά σχολεία (Obchodná akadémia, Bolečkova 2, Nitra στη Σλοβακία και Panevežio mokymo centras από τη Λιθουανία), έναν οργανισμό κατάρτισης από τη Μαγιόρκα (Education in Progress, EiP SPAIN), μια ιδιωτική εταιρεία εμπειρογνώμονα στην επιχειρηματικότητα (Materahub από την Ιταλία) και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας στην Ελλάδα, εμπειρογνώμονα στη διδασκαλία του αθλητισμού.

Επηρεασμένη από τη δύσκολη κατάσταση της πανδημίας, η σύμπραξη ξεκίνησε το έργο το 2020 με μια έρευνα πάνω στην εξεύρεση Βέλτιστων Πρακτικών στην Ευρώπη σχετικά με την επιχειρηματική εκπαίδευση που διεξάγεται μέσω του αθλητισμού και των παιχνιδιών. 78 καθηγητές αθλητισμού (συμπεριλαμβανομένων καθηγητών Πανεπιστημίου PE) με μέσο όρο

ηλικίας 45 ετών, και 256 μαθητές με μέσο όρο ηλικίας 17 ετών, πήραν συνεντεύξεις για τη συλλογή ποσοτικών δεδομένων, και μέσω ομάδων εστίασης για την επίτευξη ενός ποιοτικού εκπαιδευτικού περιεχομένου ENTOS.

Το τελικό αποτέλεσμα (πλαίσιο ικανοτήτων) είναι διαθέσιμο εδώ: <https://www.entos.eu/en/the-project.html> .

Για την ανάλυση των δεδομένων χρησιμοποιήσαμε το πλαίσιο EntreComp ως εργαλείο αναφοράς, τόσο για την έρευνά μας όσο και για την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού προγράμματος ENTOS. Με βάση τα δεδομένα που συλλέξαμε, δημιουργήσαμε 5 Ενότητες που μπορούν να βρεθούν σε 6 γλώσσες ως υλικό για κατέβασμα στην ιστοσελίδα του ENTOS στη σελίδα "["Εκπαίδευση"](https://www.entos.eu/en/training.html) <https://www.entos.eu/en/training.html> και μια διαδικτυακή εκπαίδευση στα αγγλικά στην πλατφόρμα ENTOS (<https://platform.entos.eu/>), μέσω της οποίας οι καθηγητές φυσικής αγωγής, οι αθλητικοί προπονητές, οι φοιτητές αθλητισμού και κάθε άλλος ενδιαφερόμενος, μπορούν να ανακαλύψουν τη μεθοδολογία ENTOS βασισμένη στη θεωρία, αλλά και σε συγκεκριμένες ασκήσεις που μπορούν να προτείνουν στους μαθητές, και όπου μπορούν να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να εφαρμόσουν τη μεθοδολογία ENTOS στα δικά τους μαθήματα αθλητισμού. Ως εκ τούτου, οι ασκήσεις που προτείνονται στην πλατφόρμα θεωρούνται ως μια βάση για την έναρξη της χρήσης της μεθοδολογίας, αλλά οι εκπαιδευόμενοι του ENTOS είναι ευπρόσδεκτοι να αναπτύξουν τις δικές τους δραστηριότητες, και οποιεσδήποτε νέες ιδέες είναι πραγματικά πολύ ευπρόσδεκτες από τους εταίρους του έργου. Θα χαρούμε να λάβουμε υπόψη μας νέες δραστηριότητες που μπορούν να εμπλουτίσουν το εκπαιδευτικό πρόγραμμα ENTOS.

Η αποτελεσματικότητα του ENTOS δοκιμάστηκε κατά τη διάρκεια μιας διεθνούς δραστηριότητας μάθησης, διδασκαλίας και κατάρτισης (LTTA) μεταξύ 19 καθηγητών φυσικής αγωγής και αθλητικών εκπαιδευτών από 5 διαφορετικές χώρες και 60 μαθητών από το σχολείο υποδοχής στη Σλοβακία, η ανατροφοδότηση της οποίας αναφέρεται στη συνέχεια του παρόντος εγγράφου.

Άλλες σημαντικές πληροφορίες μπορούν να βρεθούν στον δικτυακό τόπο του έργου www.entos.eu και όλο το εκπαιδευτικό υλικό που έχει παραχθεί διατίθεται δωρεάν στην πλατφόρμα του έργου <https://platform.entos.eu>.

Σας συνιστούμε να διαβάσετε αυτό το έγγραφο για να λάβετε σχετικές πληροφορίες που μπορούν να σας φανούν χρήσιμες, που μπορούν να εμπνεύσουν τη δουλειά σας και να ενταχθείτε ή να προωθήσετε τη μεθοδολογία ENTOS.

2. Περιγραφή της διεθνούς εκπαιδευτικής δραστηριότητας μάθησης και διδασκαλίας (LTTA)

Η διεθνής LTTA του έργου ENTOS πραγματοποιήθηκε στο Obchodná akadémia, Bolečkova 2, Nitra, από τις 21. 11.2022 έως τις 25.11.2022. 60 μαθητές του Obchodná akadémia είχαν την ευκαιρία να δοκιμάσουν επιλεγμένες δραστηριότητες από κάθε ενότητα. Κάθε ενότητα αντιπροσώπευε διαφορετικές ικανότητες (Μάθηση μέσω της εμπειρίας- Αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου- Δημιουργικότητα- Ανάλυση πρωτοβουλιών- Αυτογνωσία και αυτό-αποτελεσματικότητα). Σε γενικές γραμμές, οι μαθητές εκτίμησαν σχεδόν όλες τις ασκήσεις και έδειξαν θετική στάση απέναντι στις ιδέες του ENTOS. Κατάλαβαν τη σημασία της βελτίωσης των παρουσιαζόμενων ικανοτήτων και τι μπορεί να σημαίνει για αυτούς στη μελλοντική τους ζωή και σταδιοδρομία. Στην ερώτηση αν θα ήθελαν να συμπεριλάβουν τέτοιες δραστηριότητες στο καθημερινό τους πρόγραμμα σπουδών, εξέφρασαν θετική στάση. Τα παρόντα μέλη του έργου, οι καθηγητές και οι εκπαιδευτές αισθάνθηκαν επίσης θετικές δονήσεις από τους συμμετέχοντες μαθητές και εξέφρασαν ικανοποίηση για τη δοκιμαστική εφαρμογή της μεθοδολογίας ENTOS.

Το EIP ήταν υπεύθυνο για την εισαγωγή του πλαισίου EntreComp και του MODULE 1 για τη μάθηση μέσω της εμπειρίας στο συμμετέχον προσωπικό κατά τη διάρκεια του πρωινού, καθώς και για την εκπαίδευσή τους μόνο για την πρακτική άσκηση. Το απόγευμα ήταν η ώρα των φοιτητών, οι οποίοι έλαβαν το θεωρητικό μέρος της ενότητας (συγκεκριμένα: Μάθηση μέσω πράξης, Αυτοεκτίμηση και Μάθηση μέσω λαθών) και την πρακτική εξάσκηση στο ίδιο θέμα που πραγματεύεται στο πλαίσιο της θεωρίας. Η σωματική δραστηριότητα που επιλέχθηκε για τη διεξαγωγή αυτής της ενότητας βασίστηκε σε δραστηριότητες γιόγκα και ακρογιόγκα, επειδή το EIP ήθελε να προσφέρει στο πρόγραμμα μια καινοτόμο δραστηριότητα φυσικής αγωγής, δεδομένου ότι στην Πάλμα ντε Μαγιόρκα, η ακρογιόγκα στηρίζεται από μια ευρεία κοινότητα ανθρώπων που ασκούν το συγκεκριμένο άθλημα. Πράγματι, όλοι οι συμμετέχοντες εξέφρασαν ενθουσιασμό που είχαν την ευκαιρία να εξασκηθούν σε αυτό το καινούργιο

άθλημα, τόσο το προσωπικό όσο και οι μαθητές. Όλο το προσωπικό και οι μαθητές που συμμετείχαν χάρηκαν ιδιαίτερα που γνώρισαν και δοκίμασαν αυτή τη νέα πειθαρχία, όλοι τους θέλουν να συνεχίσουν να ασκούν την Acroyoga, επομένως θα εκπαιδεύσουμε μαθητές και δασκάλους στις ειδικές σωματικές δεξιότητες που απαιτεί η Acroyoga προσφέροντας Εκπαιδευτικά Μαθήματα στην Πάλμα ντε Μαγιόρκα ώστε να μπορέσουν να προσκληθούν στο εξωτερικό ως Εμπειρογνώμονες από τις σχολές.

Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ήταν υπεύθυνο για την εισαγωγή του EntreComp Framework MODULE 2 "Coping with Uncertainty, Ambiguity and Risk" στο συμμετέχον προσωπικό κατά τη διάρκεια του πρωινού, καθώς και για την πρακτική εκπαίδευσή τους στην τάξη διδασκαλίας και στο γυμναστήριο. Το απόγευμα ήταν η ώρα των μαθητών, οι οποίοι αρχικά ενημερώθηκαν και καθοδηγήθηκαν με κάποιες εισαγωγικές συμβουλές

Αναφορικά με το θεωρητικό μέρος της ενότητας, δηλαδή τους τρόπους αντιμετώπισης της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου, ακολουθούμενες από ενδεικτικές πρακτικές ασκήσεις που βασίστηκαν στο ίδιο θέμα και οι οποίες επέτρεψαν στους συμμετέχοντες φοιτητές να βρουν τους δικούς τους τρόπους αντιμετώπισης της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου.

Οι σωματικές δραστηριότητες που επιλέχθηκαν για τη διεξαγωγή αυτής της ενότητας βασίστηκαν σε ομαδικές δραστηριότητες, επειδή το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας προτίμησε να προσφέρει τόσο στο έργο όσο και στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να αναπτύξουν την ικανότητα "Αντιμετώπισης της Αβεβαιότητας, της Ασάφειας και του Κινδύνου", ώστε να γίνουν ικανοί να χειρίζονται γρήγορα και ευέλικτα τις ταχέως εξελισσόμενες καταστάσεις, παρά το ασταθές περιβάλλον στο οποίο βρίσκονται είτε στο σχολείο είτε στην καθημερινή τους ζωή.

Προκειμένου να αντιμετωπίσει κάποιος την αβεβαιότητα, την ασάφεια και τον κίνδυνο, σημαίνει ότι έχει αναπτύξει νωρίτερα την ικανότητα να εντοπίζει παραδείγματα κινδύνου στο δικό του περιβάλλον, να διερευνά προσωπικούς τρόπους επίτευξης αποτελεσμάτων, να περιγράφει αποτελεσματικά τους κινδύνους που συνδέονται με μια απλή δραστηριότητα στην οποία συμμετέχει. Σημαίνει επίσης για τους μαθητές ότι έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν δεξιότητες συζήτησης σχετικά με τη σημασία της κατανόησης των πληροφοριών για τη μείωση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου- καθώς και να βρουν τρόπους να λαμβάνουν

αποφάσεις όταν οι πληροφορίες είναι ελλιπείς, αντισταθμίζοντας τόσο τους κινδύνους όσο και τα αναμενόμενα οφέλη μιας ενέργειας.

Τέλος, οι συμμετέχοντες καθίστανται ικανοί να αξιολογούν τους υποκειμενικά αντιλαμβανόμενους κινδύνους σε κάθε εγχείρημα ή προσπάθεια που κάνουν στο μέλλον, δεδομένου ότι οι συνθήκες αλλάζουν, και μπορούν να αξιολογούν μακροπρόθεσμες επενδύσεις υψηλού κινδύνου χρησιμοποιώντας μια δομημένη προσέγγιση όπως περιγράφεται στην ενότητα.

Η Obchodná akadémia στη Νίτρα ήταν επικεφαλής για την ενότητα 3- Δημιουργικότητα. Στο πλαίσιο της κατάρτισης οι σπουδαστές εξασκήθηκαν σε 3 δραστηριότητες που επικεντρώθηκαν στη δημιουργικότητά τους. Ήταν ένα καλό παράδειγμα για να αποδείξουν ότι η δημιουργικότητά μας είναι απεριόριστη και μπορεί να αναπτυχθεί σε όλη τη διάρκεια της ζωής μας. Η διαδικασία δεν είναι ανάγκη να έχει οργανωθεί από πριν, θα μπορούσε απλά να ξεκινήσει όταν εμφανιστεί μια κατάλληλη ευκαιρία. Είδαμε με ενδιαφέρον ότι οι μαθητές μπορούσαν να αντιμετωπίσουν διαφορετικές καταστάσεις προκειμένου να επιτύχουν στις φυσικές δραστηριότητες. Επιπλέον, απόλαυσαν την ανταγωνιστική ατμόσφαιρα και την ψυχαγωγία που έφεραν οι επιλεγμένες ασκήσεις. Σίγουρα θα χρησιμοποιήσουμε τέτοιες δραστηριότητες για να "φρεσκάρουμε" τα μαθήματα φυσικής αγωγής.

Για το MONADA 4 "Ανάληψη πρωτοβουλιών", η Materahub επέλεξε τρεις δραστηριότητες που αντιπροσωπεύουν καλύτερα την ικανότητα "να ξεκινάς μια διαδικασία που δημιουργεί αξία, αναλαμβάνοντας προκλήσεις, ενεργώντας και εργαζόμενος ανεξάρτητα για την επίτευξη στόχων, εμμένοντας στις προθέσεις σου και εκτελώντας προγραμματισμένες εργασίες" (ορισμός EntreComp). Η δραστηριότητα που επιλέχθηκε για το τμήμα ανάπτυξης γνώσεων της ενότητας επικεντρώθηκε στην ενσυναίσθηση. Επιλέχθηκε ένας αγώνας ενσυναίσθησης ως ένας τρόπος για να τονιστεί η ανάγκη ανάπτυξης γνώσεων για τον εαυτό μας ως οντότητα αλλά και γνώσεων για τους άλλους προκειμένου να αναλάβουμε πρωτοβουλίες, η γνώση αυτή αποκτάται μέσω μιας διαδικασίας ενσυναίσθησης και συναισθηματικής νοημοσύνης. Για την ενότητα της ανάπτυξης δεξιοτήτων, μια σημαντική πτυχή για την ανάληψη της δράσης της ανάληψης πρωτοβουλιών είναι η ικανότητα λήψης αποφάσεων και επίλυσης προβλημάτων. Για τη δραστηριότητα αυτή, η οποία περιελάμβανε έναν αγώνα με εμπόδια, τονίστηκαν οι έννοιες της πρόβλεψης, της κριτικής σκέψης και της δημιουργικότητας. Το τελευταίο μέρος της ενότητας επικεντρώθηκε στην ανάπτυξη στάσεων, η οποία τόνισε την ανάγκη για ηγεσία

και ακεραιότητα μέσω μιας δραστηριότητας παιχνιδιού με ρόλο προπονητή. Κάθε δραστηριότητα ακολουθήθηκε από μια φάση προβληματισμού που αποτελούσε σημαντικό βήμα για την ανάπτυξη της ευαισθητοποίησης, της κατανόησης και της ικανότητας ανάληψης πρωτοβουλιών. Η τελευταία ενότητα του εκπαιδευτικού προγράμματος ήταν η ΜΟΝΑΔΑ 5 "Αυτογνωσία και αυτό-αποτελεσματικότητα", παρουσιάζοντας τις ζωτικής σημασίας δεξιότητες για όλους, ανεξαρτήτως ηλικίας ή κοινωνικής θέσης. Η κατάρτιση αναπτύχθηκε σε δύο μέρη - θεωρητικό και στη συνέχεια πρακτικό με την πιλοτική εφαρμογή ορισμένων από τις δραστηριότητες που προσφέρθηκαν στην ενότητα. Η αυτό-αποτελεσματικότητα και η αυτογνωσία περιγράφονται στο EntreComp ως εξής: "προβληματιστείτε σχετικά με τις ανάγκες, τις φιλοδοξίες και τις επιθυμίες σας βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα- εντοπίστε και αξιολογήστε τις ατομικές και ομαδικές σας δυνάμεις και αδυναμίες- πιστέψτε στην ικανότητά σας να επηρεάσετε την πορεία των γεγονότων, παρά την αβεβαιότητα, τις αναποδιές και τις προσωρινές αποτυχίες". Κατά τη διάρκεια της πρωινής συνεδρίας το εκπαιδευτικό κέντρο Panevėžys παρουσίασε στους συμμετέχοντες θεωρητικές γνώσεις σχετικά με την αυτογνωσία και την αυτό-αποτελεσματικότητα και στη συνέχεια τη συνεδρία ακολούθησαν πρακτικές δραστηριότητες της ενότητας 5, όπως "Sport 4 All", "Group Juggle" και "Mindful Walking". Όλες οι δραστηριότητες επικεντρώθηκαν στην ανάπτυξη της αυτογνωσίας και της αυτό-αποτελεσματικότητας μέσω σωματικών αθλητικών δραστηριοτήτων. Ο νέος τρόπος διεξαγωγής του μαθήματος της φυσικής αγωγής ενέπλεξε τους μαθητές και ενδιαφέρθηκαν να συμμετάσχουν ενεργά στις δραστηριότητες, παρόλο που στην αρχή κάποιοι από αυτούς ήταν επιφυλακτικοί απέναντι στις ασκήσεις.

Οφέλη και επιπτώσεις

Οι μαθητές κλήθηκαν να δώσουν ανατροφοδότηση μετά από κάθε ενότητα. Έλαβαν απλά φύλλα εργασίας μέσα από τα οποία μπορούσαν να αξιολογήσουν κάθε δραστηριότητα και να εκφράσουν τις εντυπώσεις τους. Το συμπέρασμα δεν αποτέλεσε έκπληξη, καθώς μπορούσαμε να δούμε τη δέσμευσή τους κατά τη διάρκεια όλων των δοκιμαστικών μαθημάτων. Απόλαυσαν τις δραστηριότητες περισσότερο από τα παραδοσιακά μαθήματα αθλητισμού, συνειδητοποίησαν τις ικανότητες που απέκτησαν και επίσης έδειξαν βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των ατόμων της τάξης τους.

Ακολουθεί περίληψη των σχολίων των φοιτητών για κάθε ενότητα:

σχετικά με την Ενότητα 1 - Μάθηση μέσω της εμπειρίας

Οι μαθητές γνωρίζουν ότι η αποτυχία δεν είναι απαραίτητα κακή. Αν μαθαίνουμε από αυτήν και τη χρησιμοποιούμε για να γίνουμε καλύτεροι, μπορεί να χρησιμεύσει ως εργαλείο παρακίνησης.

Κάθε ενέργεια που κάνουμε, ακόμη και η αποτυχημένη, είναι ένα βήμα προς την επιτυχία, επειδή μπορούμε να μάθουμε από τα λάθη μας. Αυτό ενίσχυσε την αυτοπεποίθησή τους χωρίς να ντρέπονται να "αποτύχουν" μπροστά στους άλλους.

Οι μαθητές εκπαιδεύονται στην acroyoga

Σχετικά με την ενότητα 2- Αντιμετώπιση της βεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου

Οι μαθητές έδειξαν ευαισθητοποίηση και κατανόησαν ότι κάθε πράξη έχει συνέπειες, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να τις σκεφτόμαστε εκ των προτέρων και να είμαστε προετοιμασμένοι γι' αυτές. Ωστόσο, δεν γνωρίζουν σε μεγάλο βαθμό τη διαφορά μεταξύ κινδύνου και ατυχήματος. Μόνο λίγοι από αυτούς γνώριζαν ότι όταν σκεφτόμαστε να αναλάβουμε κινδύνους, θα πρέπει να είναι υπολογισμένοι και να βασίζονται στις ικανότητές μας.

Από την άλλη πλευρά, κατανοούν ότι η ευελιξία είναι σημαντική, καθώς πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι για οτιδήποτε βρεθεί στο δρόμο μας.

Αντιμετώπιση της βεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου

Σχετικά με την ενότητα 3- Δημιουργικότητα

Οι μαθητές γνωρίζουν ότι η συνεργασία, η επικοινωνία και η ομαδική εργασία είναι σημαντικά μέρη της δημιουργικότητας, διότι "οι ιδέες μπορεί να πυροδοτήσουν νέες ιδέες". Εξέφρασαν την άποψη ότι τα εσωτερικά κίνητρα είναι πιο σημαντικά από τα εξωτερικά. Η εργασία σε ομάδες τους παρακίνησε για υψηλότερο επίπεδο απόδοσης επειδή δεν ήθελαν να απογοητεύσουν τους φίλους τους. Συνειδητοποιούν ότι η συνεργασία και η δικτύωση είναι σημαντικά χαρακτηριστικά της δημιουργικότητας.

Οι μαθητές εκπαιδεύουν τη δημιουργικότητά τους

Σχετικά με την ενότητα 4- Ανάλυση πρωτοβουλιών

Οι μαθητές είχαν ενσυναίσθηση και γνώριζαν τη σημασία της όταν πρόκειται να αντιμετωπίσουν άλλους ανθρώπους. Οι μαθητές αντιλαμβάνονται τη σημασία της ηγεσίας, αλλά μόνο λίγοι από αυτούς είναι ικανοί (είναι εντάξει με αυτό) να ηγηθούν. Πολλοί από αυτούς εξακολουθούν να είναι ανασφαλείς και προτιμούν να μην παρουσιάζουν τις ιδέες τους. Οι μαθητές εξέφρασαν ευαισθητοποίηση όσον αφορά τη σημασία ενός ηγέτη ή προπονητή. Αντιλαμβάνονται ότι έχουν τεράστιο αντίκτυπο στη ζωή των ανθρώπων και θα πρέπει να ενεργούν ανάλογα.

Δραστηριότητες για την εκπαίδευση στην ανάληψη πρωτοβουλιών

Σχετικά με την ενότητα 5 - Αυτογνωσία και αυτό-αποτελεσματικότητα

Οι μαθητές γνωρίζουν ότι κάθε αποτυχία είναι μια ευκαιρία να μάθουν από τα λάθη που έκαναν. Συνειδητοποιούν ότι αν αφιερώσουν τις ώρες τους, θα γίνουν καλύτεροι σε ό, τι κι αν επιλέξουν να ακολουθήσουν.

Δραστηριότητες κατάρτισης για αυτογνωσία και αυτό-αποτελεσματικότητα

Άλλες ανατροφοδοτήσεις

Το EιP εισήγαγε τη μεθοδολογία ENTOS κατά τη διάρκεια ορισμένων δραστηριοτήτων Job-Shading. Στο πλαίσιο αυτού του τελευταίου τύπου εμπειρίας, πήραμε μεγάλη ανταπόκριση από το κέντρο Šolski Nova Gorica (<https://www.entos.eu/en/feedback/82-entos-job-shadowing-in-palma-for-3-slovenian-teachers.html>), το οποίο σχεδιάζει, μαζί με το κέντρο Šolski Srečka Kosovela Sežana, να μεταβεί στην Πάλμα ντε Μαγιόρκα ώστε να εκπαιδευτεί στη μεθοδολογία. 3 εκπαιδευτικοί για κάθε σχολείο έχουν ήδη ζητήσει την άδεια από τον διευθυντή του σχολείου τους να εφαρμόσουν τη μεθοδολογία ENTOS με τους μαθητές τους ως εξής:

Οι καθηγητές επιχειρηματικότητας θα διδάξουν το θεωρητικό μέρος,

Οι καθηγητές φυσικής αγωγής θα εκπαιδεύσουν τους μαθητές στις πρακτικές δραστηριότητες,

Οι καθηγητές εθνικών γλωσσών (σλοβενικά) θα επικεντρωθούν στα τελικά φύλλα εργασίας που απαιτούν μια γλωσσική προεργασία στις πιο σημαντικές λέξεις που σχετίζονται με την έκφραση των συναισθημάτων. Ως εκ τούτου, οι νέοι σε αυτή την ηλικία έχουν κάποιες δυσκολίες να εκφράσουν αυτό που αισθάνονται λόγω της έλλειψης γνώσεων σχετικά με τα δικά τους συναισθήματα.

3. Πιθανός αντίκτυπος στο τυπικό και μη τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα

Σύσταση/επιπτώσεις στα σχολεία (ιδίως στα σχολεία επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης)

Η εκπαίδευση έδειξε ότι η μεθοδολογία μπορεί να εφαρμοστεί και από τις δύο πλευρές ως μέρος της τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης. Η μεθοδολογία είναι δυνατόν να εφαρμοστεί στα παραδοσιακά μαθήματα φυσικής αγωγής ή μπορεί να εφαρμοστεί ως αθλητική δραστηριότητα μετά το σχολείο. Η απλή εξάσκηση σε επιλεγμένες δραστηριότητες στα μαθήματα Π.Ε. μπορεί να είναι χρήσιμη στον τομέα της ανάπτυξης των ικανοτήτων των μαθητών χωρίς καμία προετοιμασία και σε αυτή την περίπτωση δεν απαιτείται ευαισθητοποίηση των μαθητών. Ωστόσο, η μεθοδολογία που περιλαμβάνει κάποια προετοιμασία και θεωρητικά μέρη συνιστάται για μεγαλύτερους μαθητές, καθώς αυτό μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερα αποτελέσματα. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ενισχυτικό εργαλείο για την ανάπτυξη διεπιστημονικών σχέσεων. Οι μαθητές μπορούν να εξοικειωθούν με τις επιχειρηματικές ικανότητες στα μαθήματα της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, της Εκπαιδευτικής Εταιρείας, της Πολιτικής Αγωγής ή ακόμη και της Ηθικής. Σε

αυτή την περίπτωση δεν χρειάζεται άλλη προετοιμασία και μπορούν να αφιερώσουν περισσότερο χρόνο σε φυσικές ασκήσεις. Αργότερα μπορεί να ζητηθεί και πάλι κάποια ανατροφοδότηση από τους μαθητές όσον αφορά τις διεπιστημονικές σχέσεις.

Η μεθοδολογία ENTOS μπορεί εύκολα να εφαρμοστεί σε οποιοδήποτε σχολείο στον κόσμο, ανεξάρτητα από τον τύπο του σχολείου ή την ηλικία των μαθητών. Η ανάπτυξη της επιχειρηματικής νοοτροπίας μέσω των μαθημάτων φυσικής αγωγής θα μπορούσε να συμπεριληφθεί όχι μόνο στο επίσημο πρόγραμμα σπουδών φυσικής αγωγής αλλά και σε εξωσχολικές δραστηριότητες στο σχολείο ή εκτός σχολείου. Η μεθοδολογία ENTOS δημιουργήθηκε ακολουθώντας τις ανάγκες των σχολείων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που εστιάζουν πολύ στην ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων των μαθητών τους. Αυτή η νέα και καινοτόμος προσέγγιση χρησιμοποιεί το μάθημα της φυσικής αγωγής για την ανάπτυξη σημαντικών βασικών ικανοτήτων των μαθητών και ταυτόχρονα κάνει τα μαθήματα αθλητισμού πιο συμμετοχικά και ελκυστικά.

Η καινοτόμος μεθοδολογία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί σε όλα τα μαθήματα φυσικής αγωγής, ανεξαρτήτως την ηλικία των μαθητών, αλλά είναι απαραίτητο να γίνουν ορισμένες

προσαρμογές στο θεωρητικό μέρος για τους μικρότερους μαθητές, ώστε να τους είναι ευκολότερο να κατανοήσουν τα κύρια θεωρητικά σημεία των ικανοτήτων που παρουσιάζονται στο εκπαιδευτικό υλικό.

Η προτεινόμενη μεθοδολογία θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί όχι μόνο στα μαθήματα φυσικής αγωγής, αλλά θα μπορούσε να ενσωματωθεί εν μέρει και σε άλλα μαθήματα σε ΙΕΚ ή άλλους τύπους σχολείων. Για παράδειγμα, το θεωρητικό μέρος θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στο μάθημα της επιχειρηματικότητας ή σε κάποιο παρόμοιο μάθημα και οι πρακτικές δραστηριότητες θα μπορούσαν να εφαρμοστούν κατά τη διάρκεια των μαθημάτων φυσικής αγωγής. Κάθε εκπαιδευτικός θα μπορούσε να βρει χρήσιμο υλικό για τα μαθήματά του στη μεθοδολογία, ώστε να κάνει τα μαθήματά του πιο ενδιαφέροντα και ελκυστικά, όταν αλλάζει τις συνήθειες μεθόδους διδασκαλίας.

Η άλλη επιλογή για την ενσωμάτωση της μεθοδολογίας ENTOS θα μπορούσε να γίνει μέσω διαφόρων συλλόγων ή εξωσχολικών δραστηριοτήτων, όπως εταιρείες κατάρτισης, Junior achievement ή παρόμοιες λέσχες, λέσχες νεολαίας ή ηγεσίας που λειτουργούν στα σχολεία.

Διάφορες δραστηριότητες που παρουσιάστηκαν από τη μεθοδολογία θα μπορούσαν να προσαρμοστούν και να χρησιμοποιηθούν σε δραστηριότητες του έργου όπως το σπάσιμο του πάγου ή την οικοδόμηση ομάδων και ταυτόχρονα για την εκπαίδευση των επιχειρηματικών δεξιοτήτων των συμμετεχόντων.

Η μεθοδολογία ENTOS έχει ένα πολύ ευρύ φάσμα χρήσης και εξαρτάται από τον χρήστη σε ποιο πεδίο, τρόπο ή περιοχή θα χρησιμοποιηθεί. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να γνωρίζουν ότι όλες οι μεθοδολογικές δραστηριότητες που παρουσιάζονται δεν θα έχουν το ίδιο αποτέλεσμα σε όλες τις τάξεις και μερικές φορές μπορεί να χρειαστεί να προστεθούν κάποιες πρόσθετες πληροφορίες, ειδικά στο θεωρητικό μέρος, λόγω της έλλειψης γνώσεων των μαθητών για ορισμένα θέματα.

Σύσταση/επιπτώσεις στις αθλητικές ΜΚΟ και άλλες ΜΚΟ.

Η μεθοδολογία ENTOS αυξάνει την επιχειρηματική νοοτροπία των εφήβων, αλλά και τη νοοτροπία των αθλητικών προπονητών. Αληθεύει ότι οι αθλητικοί προπονητές πιέζουν τους παίκτες τους προς το καλύτερο δυνατό, αλλά δημιουργούν και δεσμούς μαζί τους όπως επίσης λαμβάνουν υπόψη τους τις όποιες διαφορές ανάμεσα σε πρότυπα μάθησης. Αυτό κάνει τους

παίκτης να δίνουν συχνά το 150% της προσπάθειας και αυτό δεν είναι κάτι τυχαίο. Ως εκ τούτου, μπορούμε να διαβεβαιώσουμε ότι οι αθλητικές ΜΚΟ είναι ο πλησιέστερος τομέας όπου το ENTOS εφαρμόζεται αυτόματα, χωρίς να το γνωρίζουμε 100%. Αλλά αυτό είναι κάτι που ισχύει εφ' όσον βρισκόμαστε σε ένα αθλητικό πλαίσιο το οποίο επικεντρώνεται στον ανταγωνισμό.

Στα περιβάλλοντα των αθλημάτων αναψυχής δεν συναντάμε την ίδια στάση προσανατολισμού στον στόχο όπως συμβαίνει στα ανταγωνιστικά αθλήματα.

Τι συμβαίνει τότε, όταν βρισκόμαστε σε ένα κανονικό περιβάλλον αναψυχής, όπου οι έφηβοι βρίσκονται εκεί απλώς για να αναπτύξουν κοινωνικές δεξιότητες και ίσως υγιεινές συνήθειες;

Ο αθλητισμός προσφέρει ούτως ή άλλως πολλά οφέλη. Προλαμβάνει τα προβλήματα υγείας και βελτιώνει τον συντονισμό, την ευκινησία, την ισορροπία και την αντίληψη του χώρου, αλλά υποστηρίζει επίσης τη γνωστική ανάπτυξη και ενισχύει την αυτοεκτίμηση. Ομοίως, ο αθλητισμός προάγει την ανάγκη να προσπαθεί κανείς μέχρι να πετύχει τον στόχο του και η επίτευξη στόχων οδηγεί στη βελτίωση της αυτοεκτίμησης. Ο αθλητισμός διδάσκει επίσης τη σημασία των κανόνων και την αποδοχή τους με καλή διάθεση και σεβασμό προς τους άλλους. Συνοψίζοντας, ο αθλητισμός συμβάλλει στην ανάπτυξη της πειθαρχίας και στην άσκηση του αυτοελέγχου. Οι αθλητικές ομάδες βοηθούν τους νέους να καλλιεργήσουν την ποιότητα της πειθαρχίας για το

υπόλοιπο της ζωής τους και θα τους δείξουν ότι πρέπει να προσπαθούν αν θέλουν να πετύχουν σε αυτό που κάνουν. Επιπλέον, η συμμετοχή σε μια ομάδα προάγει τον σεβασμό, την ανεκτικότητα και την ισότητα.

Ακόμη και αν ο αθλητισμός προσφέρει όλα αυτά τα οφέλη, είναι πιθανό ότι σε ένα πλαίσιο αναψυχής ο προπονητής δεν δίνει τόση προσοχή στην παρακίνηση των εσωστρεφών και ντροπαλών νέων ή στην προσαρμογή της μεθόδου διδασκαλίας στο μαθησιακό στυλ των παικτών, όπως γίνεται στα ανταγωνιστικά αθλήματα. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει και στο σχολείο. Ακριβώς σε αυτά τα πλαίσια το ENTOS μπορεί να βοηθήσει στην καλύτερη παρακίνηση των νέων ώστε να πράξουν καλύτερα, αλλά και να παρακινήσει τους ίδιους τους προπονητές να βρουν ένα μέσο που να εμπλουτίζει τον κοινωνικό τους ρόλο, δεδομένου ότι η μεθοδολογία ENTOS έχει καθιερωθεί ώστε να δημιουργήσει μια επιχειρηματική νοοτροπία στους νέους. Οι αθλητικοί προπονητές μπορούν να βρουν σε αυτή τη μεθοδολογία ένα εννοιολογικό μονοπάτι που θα επιτρέψει στους νέους να κατανοήσουν τη σημασία της προπόνησης του μυαλού τους μέσω της προπόνησης του σώματός τους. Ως εκ τούτου, το πιο σημαντικό κομμάτι των Αθλητικών ΜΚΟ είναι το θεωρητικό

μέρος της μεθοδολογίας που μπορεί να υιοθετηθεί και να προσαρμοστεί στις κλασικές αθλητικές δραστηριότητες αναψυχής, όπως για παράδειγμα αν οι έφηβοι κατανοήσουν ότι η Αυτοεκτίμηση είναι κάτι που ο καθένας μας αναπτύσσει, ότι κανείς δεν γεννιέται με αυτοπεποίθηση, τότε λοιπόν, η στάση τους μπορεί να αλλάξει απίστευτα μπροστά σε δυσκολίες ή αποτυχίες. Το ENTOS υποστηρίζει τους αθλητικούς προπονητές να παρακινούν τους παίκτες τους να δουλέψουν άμεσα με τη Συναισθηματική Νοημοσύνη τους. "Ποτέ μην τα παρατάς!" θα μπορούσε να είναι το σύνθημα που εξηγεί τον αντίκτυπο του ENTOS σε αυτό το αθλητικό πλαίσιο.

Ένα άλλο ενδιαφέρον κοινωνικό περιβάλλον στο οποίο μπορεί να εφαρμοστεί η Μεθοδολογία ENTOS είναι οι ΜΚΟ που προσφέρουν οι εξωσχολικές δραστηριότητες, μεταξύ των οποίων και ο αθλητισμός. Σε αυτό το πλαίσιο ο κύριος στόχος είναι **360°** εκπαιδευτικός, και μέσα σε αυτό το καθαρά εκπαιδευτικό πλαίσιο το ENTOS μπορεί να υιοθετηθεί καλύτερα, επειδή ο βασικός στόχος είναι η εκπαίδευση των νέων. Για τις Γενικές ΜΚΟ, η μεθοδολογία ENTOS μπορεί να εφαρμοστεί πλήρως, όπως παρέχεται στην πλατφόρμα ENTOS για Σχολεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (<https://platform.entos.eu/>). Τίποτα δεν χρειάζεται να αλλάξει.

Σύσταση / φορείς χάραξης πολιτικής

Η μεθοδολογία ENTOS είναι επωφελής για όλα τα εκπαιδευτικά πλαίσια και στοχεύει να είναι χωρίς αποκλεισμούς και να προσαρμόζεται παγκοσμίως. Η μεθοδολογία μπορεί να ενδιαφέρει

τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής που επιθυμούν να υιοθετήσουν τη μέθοδο σε τοπικό επίπεδο ως έναν τρόπο προώθησης πολιτικών που στηρίζουν την Επιχειρηματική Εκπαίδευση για τους Ευρωπαίους πολίτες, ακολουθώντας τους στόχους και τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παροχή κατάρτισης και καινοτόμων διαδικασιών που ενισχύουν την επιχειρηματική νοοτροπία και τις κοινωνικές δεξιότητες, σύμφωνα με όσα προτείνονται στην παράγραφο *"Γενική πρόβλεψη για τον τρόπο στήριξης της Επιχειρηματικής Εκπαίδευσης και του Αθλητισμού ως εργαλείο για την ανάπτυξη της κοινότητας και την κοινωνική παρέμβαση"*.

Στο πλαίσιο του σχολικού τομέα, οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μπορούν να αναγνωρίσουν πώς το ENTOS αντικατοπτρίζει τις ανάγκες εκπαίδευσης της επιχειρηματικότητας στα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που εκφράζονται μέσω της ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής "Ένα νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη" (2016). Η εν λόγω ανακοίνωση υπογραμμίζει τη δυνατότητα ότι οι επιχειρηματικές ικανότητες μπορούν να υποστηρίξουν τα υπόλοιπα μαθήματα του κύκλου σπουδών του Δευτεροβάθμιου

Σχολείου με στόχο την ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των νέων ως πολιτών, της δημιουργικότητας και του αισθήματος πρωτοβουλίας.

Για να επιτευχθεί αυτό, η μεθοδολογία ENTOS βασίζεται στο πλαίσιο EntreComp που είναι αναγνωρισμένο σε ευρωπαϊκό επίπεδο και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να ανατρέξουν στους εθνικούς τους νόμους για την εκπαίδευση που εστιάζουν στις επιχειρηματικές ικανότητες, όπως το [LOMCE](#) στην Ισπανία ή το [Sillabo per l'Educazione all'imprenditorialità nella scuola secondaria](#) στην Ιταλία. Στη Σλοβακία η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα αποτελεί μέρος του εθνικού προγράμματος σπουδών, έχοντας νομική υποστήριξη με το συμπέρασμα του [Συμβουλίου για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα στο πλαίσιο της ΕΕΚ](#). Υποστηρίζεται από διάφορες πρωτοβουλίες του προγράμματος JA Slovensko ή Štátny inštitút odborného vzdelávania. Η Ελλάδα έχει μια παρόμοια προσέγγιση μετά από έγγραφο που μπορεί να κατεβάσει κανείς εδώ:

https://www.schooleducationgateway.eu/el/pub/theme_pages/entrepreneurship-education.htm

Η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα στη Λιθουανία θα πρέπει να ενσωματωθεί σύμφωνα με τους κανόνες των γενικών εκπαιδευτικών σχεδίων των προγραμμάτων πρωτοβάθμιας, βασικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (<https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/f0828f70abe911eb8bc8b1cdd5d7f785/asr>) ("Το σχολείο προβλέπει πώς θα ενσωματώσει την εθνική ασφάλεια, τον πληροφοριακό αλφαριθμητισμό, την επιχειρηματικότητα, τις χρηματοοικονομική παιδεία, την εκπαίδευση κατά της διαφθοράς και άλλα σχετικά θέματα στο

εκπαιδευτικό περιεχόμενο και επιλέγει τις μεθόδους εφαρμογής: ενσωμάτωση στο περιεχόμενο του μαθήματος, ανάθεση πρόσθετου μαθήματος κ.λπ. Για την υλοποίηση αυτών των δραστηριοτήτων μπορούν να χρησιμοποιηθούν μαθήματα που έχουν σχεδιαστεί για να καλύψουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες του μαθητή και να παρέχουν μαθησιακή υποστήριξη.") και γενικά σχέδια επαγγελματικής κατάρτισης (<https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/85e9a8c0ced911eb91e294a1358e77e9/asr>).

Οι 5 ΜΟΝΑΔΕΣ της μεθοδολογίας ENTOS (περιεχόμενο κατάρτισης) αντικατοπτρίζουν την επιχειρηματική μάθηση που προσδιορίστηκε μέσω των ερωτηματολογίων και των εστιαζόμενων ομάδων (334 συμμετέχοντες - μαθητές, καθηγητές ΠΕ και καθηγητές ΠΕ Πανεπιστημίου). Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι καθηγητές τόνισαν την ανάγκη να αναπτυχθούν περισσότερες κοινωνικές δεξιότητες στο σχολείο. Οι εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι το μάθημα της ΠΕ στο σχολείο δεν εκτιμάται επαρκώς από την εκπαιδευτική κοινότητα, ιδίως στην Ιταλία και την

Ισπανία. Σύμφωνα με αυτούς, το ENTOS μπορεί να αυξήσει την αξία του και μαζί με αυτό να βελτιώσει τη σταδιοδρομία του ΠΕ όσον αφορά την ενεργό συνεργασία με τους άλλους εκπαιδευτικούς για τη γνωστική ανάπτυξη των μαθητών.

Υπό αυτή την έννοια, η μεθοδολογία ENTOS βασίζεται σε δύο βασικές πτυχές:

- Η μεθοδολογία τονίζει την ανάγκη για πολιτικές που αναγνωρίζουν ότι η πολύτιμη μάθηση λαμβάνει χώρα σε πολλά διαφορετικά μαθησιακά περιβάλλοντα πέρα από αυτά που παρέχονται στα τυπικά εκπαιδευτικά συστήματα.
- Η μεθοδολογία δίνει έμφαση στην ανάγκη για πολιτικές που αναγνωρίζουν τις έμμεσες και υποκείμενες δεξιότητες, γνώσεις και συμπεριφορές που αναπτύσσονται μέσω των αθλητικών δραστηριοτήτων, οι οποίες συμβάλλουν σε μια διαδικασία δια βίου μάθησης πολύτιμη σε ένα πλαίσιο διαρκούς καινοτομίας και μετασχηματισμού που απαιτείται.

Ακολουθούν συστάσεις για τους φορείς χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων για την εφαρμογή της μεθοδολογίας ENTOS σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Οι συστάσεις αυτές αποσκοπούν στην ενοποίηση της αναγνώρισης και της επικύρωσης των ικανοτήτων για τη διευκόλυνση της εισόδου ή της προόδου στην επίσημη μάθηση.

Συστάσεις:

- Σαφής καθορισμός του ζητήματος το οποίο στοχεύει η πολιτική ν' αντιμετωπίσει, με βάση την έρευνα και τα δεδομένα που υποστηρίζουν την αλλαγή πολιτικής, όπως αυτά που είναι διαθέσιμα στο διανοητική απόδοση #1 (IO1) του έργου ENTOS.
- Η προώθηση και η αναγνώριση της ανάπτυξης της επιχειρηματικής εκπαίδευσης μέσω της μη τυπικής μάθησης πρέπει να ενισχυθεί με την επικύρωση των αποκτηθέντων ικανοτήτων, όπως γίνεται με τα σήματα ENTOS που μπορεί να λάβει κάποιος μετά την ολοκλήρωση της ηλεκτρονικής κατάρτισης ENTOS.
- Καθορισμός μιας σαφούς δομής κατά την εφαρμογή της μεθοδολογίας ENTOS και χρήση των εκπαιδευτικών πόρων και συστάσεων που αποτελούν ισχυρές πτυχές της μεθοδολογίας, όπως ο χρόνος προβληματισμού και το φύλλο εργασίας.
- Η μεθοδολογία δίνει έμφαση στις δεξιότητες, τις γνώσεις και τη στάση που επιδιώκει να αναπτύξει και δίνει αξία στον αυτοστοχασμό, την αυτογνωσία και την αυτό-αξιολόγηση ως ικανότητες.

-

-

- Υποστήριξη μεθόδων μικτής μάθησης που διευκολύνουν την ψηφιοποίηση και την ένταξη, όπως χρησιμοποιείται στο έργο ENTOS μέσω της πλατφόρμας ENTOS που διατίθεται δωρεάν τόσο για τους μαθητές όσο και για τους καθηγητές φυσικής αγωγής.
- Να είναι χωρίς αποκλεισμούς και να προσαρμόζεται σε διαφορετικά μαθησιακά περιβάλλοντα και τομείς, από την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μέχρι τους μη τυπικούς και τους τυπικούς, προκειμένου να ενσωματώσει την επιχειρηματική νοοτροπία και τη νοοτροπία του μέλλοντος/πέρα από την νοοτροπία της σκέψης μεταξύ των καθηγητών φυσικής αγωγής και των αθλητικών εκπαιδευτικών.
- Υποστήριξη πρωτοβουλιών που ανταποκρίνονται στις τρέχουσες ανάγκες και προκλήσεις σε ένα post-covid 19 πλαίσιο με επίκεντρο την ανάπτυξη επιχειρηματικών και ψηφιακών δεξιοτήτων που ενισχύουν την ανθεκτικότητα.

Σύσταση/επιπτώσεις στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια

Το ENTOS είναι μια καινοτόμος μεθοδολογία που ενδυναμώνει τη διδασκαλία της Φυσικής Αγωγής στα σχολεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Δεδομένου ότι ορισμένοι σπουδαστές Φυσικής Αγωγής στα ΑΕΙ υποτίθεται ότι θα γίνουν στο μέλλον εκπαιδευτικοί, προτείνουμε το Εκπαιδευτικό Μάθημα ENTOS για διδακτικές μονάδες (credits) ελεύθερης

επιλογής στο πρόγραμμα σπουδών των ΑΕΙ. Για να προταθεί μια νέα δραστηριότητα επιλέξιμη για διδακτικές μονάδες (credits) ελεύθερης επιλογής, θα πρέπει να ακολουθηθούν συγκεκριμένες

διοικητικές διαδικασίες. Συνήθως απαιτείται να επικοινωνήσετε με το αρμόδιο τμήμα ή την επιτροπή που είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη του προγράμματος σπουδών και να υποβάλετε πρόταση για το μάθημα.

Η πρόταση πρέπει να περιλαμβάνει:

- Λεπτομερής περιγραφή του περιεχομένου της κατάρτισης και των στόχων της
- Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το περιεχόμενο της κατάρτισης ευθυγραμμίζεται με τους ακαδημαϊκούς στόχους και την αποστολή του πανεπιστημίου
- Οποιαδήποτε σχετικά προσόντα ή εμπειρία του προτεινόμενου εκπαιδευτή/των προτεινόμενων εκπαιδευτών
- Οποιοδήποτε σχετικό υλικό ή πόροι που θα χρησιμοποιηθούν στην κατάρτιση
- Πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα αξιολογηθεί η κατάρτιση

Είναι σημαντικό να είστε λεπτομερείς και καλά προετοιμασμένοι στην πρόταση, ώστε να καταδείξετε την αξία του περιεχομένου κατάρτισης και την ικανότητά του να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των σπουδαστών.

Καλό θα ήταν επίσης να αιτιολογήσετε γιατί το μάθημα πρέπει να προσφέρεται ως διδακτικές μονάδες (credits) ελεύθερης επιλογής. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη ζήτηση του μαθήματος μεταξύ των φοιτητών, τη συνάφεια του μαθήματος με το πρόγραμμα σπουδών σας ή την ακαδημαϊκή αποστολή του πανεπιστημίου, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες σχετικές εκτιμήσεις.

Μπορεί να είναι χρήσιμο να συζητήσετε την πρόταση με τον ακαδημαϊκό σύμβουλο ή άλλα μέλη ΔΕΠ για να λάβετε ανατροφοδότηση και καθοδήγηση πριν την υποβάλετε.

Σε κάθε περίπτωση, αν σκοπεύετε να υποβάλετε αίτηση, μπορείτε να ζητήσετε την υποστήριξή μας για την προετοιμασία της πρότασής σας.

Επιπλέον, τα πανεπιστημιακά τμήματα μπορούν να ενσωματώσουν τη μεθοδολογία ENTOS στο πρόγραμμα σπουδών τους στο αντίστοιχο μάθημα διοίκησης ή ως προσφερόμενο μάθημα επιλογής για τους φοιτητές τους, προκειμένου να τους εφοδιάσουν με περισσότερες δεξιότητες που είναι πολύτιμες και απαραίτητες για τα επιτυχή επιχειρηματικά τους βήματα στο μέλλον.

Συνήθως μια τυπική ερώτηση που τίθεται στους νέους φοιτητές κατά τη διάρκεια των σπουδών τους είναι αν σπουδάζουν με πλήρες ωράριο ή αν εργάζονται ταυτόχρονα, κάτι που στον σημερινό κόσμο έχει καταστεί παρωχημένο. Κάθε φοιτητής στην εποχή μας στα πανεπιστήμια πρέπει να απαντήσει στο ερώτημα, αν είναι έτοιμος/η να εργαστεί ως επιχειρηματίας. Κάθε κλάδος, και πολύ περισσότερο σε περιόδους κρίσης, χρειάζεται νέες γνώσεις, διαφορετικές ιδέες και εναλλακτικούς τρόπους επιχειρηματικής δράσης από ανθρώπους που ξέρουν πώς να εκμεταλλευτούν τις μεταβαλλόμενες συνήθειες μιας κοινωνίας που βρίσκεται σε συνεχή κίνηση. Ο αθλητισμός, ένας κλάδος μεγάλων επιχειρηματιών, με μερικά λαμπρά παραδείγματα. Αλλά δεν είναι αυτονόητο ότι κάθε ελεύθερος επαγγελματίας (επιχειρηματίας) είναι καλός επιχειρηματίας.

Σύμφωνα με τους πυλώνες του προγράμματος ENTOS, η μάθηση μέσω νέων εμπειριών, η αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, η έλλειψη ασφάλειας, η ανάληψη κινδύνων, η δημιουργικότητα, η ανάληψη πρωτοβουλιών, η αυτογνωσία και η αυτό-αποτελεσματικότητα, η υγιής φιλοδοξία, η επιθυμία για πρόοδο, η περιέργεια, η επιμονή, η φαντασία, η ικανότητα να οραματίζεσαι αυτό που

οι άλλοι δεν μπορούν να δουν, είναι χαρακτηριστικά που καθορίζουν κάθε μελλοντικό επιχειρηματία, σύμφωνα με την εμπειρία τους. Αν και στις περισσότερες περιπτώσεις, ένας επιχειρηματίας γεννιέται μέσα από την ανάγκη και δίνει βάση στην ισπανική ρήση "η πείνα ακονίζει τα μυαλά", η ανάγκη να βρουν χρηματοδότηση για την εκπαίδευση και στη συνέχεια να αναπτύξουν το επιχειρηματικό τους σχέδιο που είναι το επόμενο βήμα και να παρουσιάσουν μια νεοφυή επιχείρηση σε πιθανούς επενδυτές, πρέπει να είναι καλά σχεδιασμένη και αιτιολογημένη και εδώ χρειάζεται τη βοήθεια μιας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης προσανατολισμένης σε αυτό το εγχείρημα. Διότι οι νέοι επιχειρηματίες πρέπει να παρουσιάσουν ένα καλό σχέδιο, πολύ καλά σχεδιασμένο, πολύ καλά αναλυμένο, συνεπές, με μια καλή ομάδα πίσω τους και πρέπει επίσης να είναι πρόθυμοι να ρισκάρουν τους πόρους τους, τα χρήματά τους και να βάλουν διαρκή, συνειδητή και σκληρή δουλειά. Μπορεί να υπάρχει μια σπουδαία επιχειρηματική ιδέα, αλλά αν δεν είστε πρόθυμοι να επενδύσετε όχι μόνο κάποια από τα δικά σας χρήματα, αλλά και από τις γνώσεις και το χρόνο σας, κανείς άλλος δεν θα επενδύσει σε αυτήν .

Αυτός ο στρατηγικός σχεδιασμός θα πρέπει να βασίζεται στην κοινή λογική και λόγω της ταχύτητας του κόσμου στον οποίο ζούμε, η οποία επιταχύνεται καθημερινά, θα πρέπει να επικαιροποιείται με κάποια συχνότητα. Κάποιοι λένε κάθε έξι μήνες, αλλά εγώ θα έλεγα ότι κάθε χρόνο θα πρέπει το στρατηγικό σχέδιο που έχετε εκπονήσει να επανεξετάζεται γιατί, σίγουρα, ο κόσμος, το περιβάλλον και οι συνθήκες είναι διαφορετικές", και σε αυτό το σημείο μπορεί να σας

βοηθήσει ένα πανεπιστήμιο. Ένας μεγάλος επιχειρηματίας δεν φοβάται να πάρει ρίσκα. Αλλά είναι σημαντικό να γνωρίζετε πότε να επιμείνετε ή να σταματήσετε το επιχειρηματικό σας σχέδιο. Η επένδυση σε νέα πράγματα και νέες υπηρεσίες για τη βελτίωση και την ανάπτυξη της άσκησης,

της αναψυχής και της υγείας θα πρέπει να είναι το επίκεντρο της επιχειρηματικότητας στον αθλητισμό.

4. Γενική πρόβλεψη για τον τρόπο διατήρησης της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα και του αθλητισμού ως εργαλείου κοινοτικής ανάπτυξης και κοινωνικής παρέμβασης

Για τις αθλητικές ΜΚΟ, προτείνουμε να προεκτείνουν τα θεωρητικά μέρη των ενοτήτων και να εξηγήσουν στους νέους τη σημασία κάθε δεξιότητας που παρατίθεται. Για να εργαστείτε με τους νέους, δεν χρειάζεται να εξηγήσετε το πλαίσιο EntreComp, αυτό που χρειάζονται απλώς να καταλάβουν είναι ότι οι δεξιότητες πρέπει να εκπαιδευτούν ώστε να μπορέσουν να ενισχυθούν, και χάρη σε αυτή την προσπάθεια, που πρέπει να βασίζεται στη συνέπεια, μπορούν τελικά να αποκτήσουν μια επιτυχημένη στάση στη ζωή. Με τη χρήση της μεθοδολογίας ENTOS, θα είστε σε θέση να παρακινήσετε ολόκληρη την ομάδα και να κατανοήσετε καλύτερα το μαθησιακό τους στυλ, και ως εκ τούτου να καθορίσετε καλύτερα τη στρατηγική της διδασκαλίας σας καθιστώντας την μια εξατομικευμένη προσέγγιση. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα, πρώτα απ' όλα, να ενισχύσετε την αυτοεκτίμηση των νέων σας, η οποία αποτελεί τη βάση για να εργαστείτε πάνω σε κάποια άλλη Επιχειρηματική Ικανότητα, διότι εάν αυξηθεί η αυτοεκτίμησή τους, σημαίνει ότι θα αυξηθούν και τα κίνητρά τους ως προς μια προσανατολισμένη στάση σε κάποιο στόχο.

Στις ΜΚΟ που προσφέρουν εξωσχολικές δραστηριότητες η Μεθοδολογία ENTOS μπορεί να προσαρμοστεί πλήρως, καθώς ο εκπαιδευτικός τους στόχος είναι γενικός και ο αθλητισμός αποτελεί εργαλείο. Βασικά, σε αυτού του είδους τις ΜΚΟ ο κύριος στόχος είναι η εκπαίδευση και δεν έχει σημασία το πώς, αλλά το τι.

Αφού μάθετε τις ενότητες, αυτό που σας προτείνουμε είναι να εφαρμόσετε τη μεθοδολογία ENTOS με τους νέους σας ξεκινώντας με την ΕΝΟΤΗΤΑ 5 "Ενότητα 5: Αυτογνωσία και αυτο-αποτελεσματικότητα" και να συνεχίσετε με την ΕΝΟΤΗΤΑ 1 "Μάθηση μέσω της εμπειρίας". Αυτό που κάνει ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα την ΜΟΝΑΔΑ 5 είναι η δραστηριότητα που σχετίζεται με την "Προσωπική Ανάλυση SWOT" που επιτρέπει στους νέους να αναπτύξουν την Αυτογνωσία τους ως το πρώτο βήμα αυτής της εκπληκτικής περιπέτειας με τη Μεθοδολογία ENTOS. Είναι απαραίτητο να γνωρίσεις πρώτα τον εαυτό σου για να σχεδιάσεις πώς θα ενισχύσεις οποιαδήποτε δεξιότητα. Γι' αυτό, μόνο αφού αναπτυχθεί η αυτογνωσία και η αυτοεκτίμηση, μπορεί να έχει σημασία να εργαστούμε πάνω στη μάθηση από τα λάθη, επειδή οι νέοι θα αρχίσουν να ντρέπονται

λιγότερο για την "αποτυχία" τους μπροστά στους άλλους. Επίσης, σε αυτή την ενότητα ορισμένες δραστηριότητες αναδιατυπώνουν την έννοια της αυτογνωσίας και της αυτοεκτίμησης, και αυτό

δημιουργεί έναν σταθερό δεσμό μεταξύ των δύο ενοτήτων που εγγυάται μια επιτυχημένη διαδικασία μάθησης των νέων.

Μετά από αυτές τις 2 σχετικές ενότητες, μπορείτε να επιλέξετε ελεύθερα πώς θα συνεχίσετε την εκπαίδευσή σας. Σίγουρα, το πιο περίπλοκο είναι η ΜΟΝΑΔΑ 3 "Αντιμετώπιση της αβεβαιότητας, της ασάφειας και του κινδύνου", και ως εκ τούτου προτείνουμε να το χρησιμοποιήσετε ως το τελευταίο.

5. Συμπέρασμα

Τα αποτελέσματα του ENTOS αποδεικνύουν πόσο χρήσιμα μπορούν να είναι τα συγκεκριμένα εγχειρήματα όταν είναι "κομμένα και ραμμένα στα μέτρα σας" και καλά σχεδιασμένα. Βήμα προς βήμα η σύμπραξη διαχειρίστηκε και υλοποίησε δραστηριότητες που μας βοήθησαν να επιτύχουμε τους στόχους μας. Η δραστηριότητα της πιλοτικής εφαρμογής μας έκανε να βεβαιωθούμε ότι η αρχική ιδέα ήταν σωστή και άξια λόγου.

Ζούμε σε εποχές όπου η ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων είναι πιο σημαντική από ποτέ άλλοτε. Η καθημερινή πρακτική δείχνει ότι οι επιχειρηματικές ικανότητες είναι ουσιαστικές για τους νέους όχι μόνο για να γίνουν επιχειρηματίες, αλλά και για να είναι επιτυχημένοι σε οποιαδήποτε καριέρα ή στη ζωή τους. Το γεγονός αυτό είναι γνωστό εδώ και μερικά χρόνια και τα σχολεία/εκπαιδευτικά ιδρύματα κάνουν ό, τι μπορούν για να βρουν τον σωστό τρόπο να κατευθύνουν την εκπαίδευση σε αυτόν τον τομέα. Ωστόσο, είναι επίσης γνωστό ότι αυτός δεν είναι ένας εύκολος τρόπος, ειδικά όταν τα σχολεία και τα ιδρύματα πρέπει να αναζητήσουν επαγγελματικό υλικό ώστε να ανανεώσουν τα προγράμματα σπουδών τους αναπτύσσοντας τις ικανότητες των μαθητών.

Η μεθοδολογία ENTOS είναι ένα καινοτόμο εργαλείο που προσφέρει στους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές έναν απλό, ελκυστικό και αποτελεσματικό τρόπο για την ανάπτυξη επιχειρηματικών ικανοτήτων μέσω μιας φυσικής μεθόδου που συνδυάζει σωματικές δραστηριότητες με τις θεωρίες του πλαισίου EntreComp. Δεν απαιτεί επιπλέον πόρους, χρόνο ή προσόντα. Απαιτεί μόνο θέληση, ενέργεια και κάποιες θεωρητικές γνώσεις από όσους αποφασίσουν να υιοθετήσουν αυτή τη μεθοδολογία. Το αποτέλεσμα του έργου προσφέρει ένα πλήρες εργαλείο για τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευτές ώστε να τους βοηθήσει να εξοικειωθούν με αυτό. Ο δικτυακός τόπος του έργου περιέχει πολύ χρήσιμο υλικό για μελέτη, μια πλατφόρμα, μια σειρά από ενδιαφέρουσες πηγές καθώς και ένα εκπαιδευτικό πακέτο που οδηγεί από τις θεωρητικές αρχές σε πρακτικές ασκήσεις και αξιολόγηση σε 6 διαφορετικές γλώσσες.

Πιστεύουμε ότι τα αποτελέσματα αυτά και οι αποδόσεις του έργου θα γίνουν δημοφιλή μεταξύ εκείνων για τους οποίους δημιουργήθηκαν και θα βοηθήσουν να καθοδηγήσουν την εκπαίδευση και τον αθλητισμό με τον σωστό τρόπο ώστε να προετοιμάσουν τους νέους για μια επιτυχημένη ζωή.